

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ : ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยจะได้นำเสนอผลการวิจัยตามหัวข้อต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ : ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาสภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ : ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ตามกรอบแนวคิดการวิจัย ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดหัวเรื่อง 2) การกำหนดจุดประสงค์การ 3) การตรวจสอบจุดประสงค์ 4) การสำรวจพื้นฐานเดิมของผู้เรียน 5) กำหนดแนวการสอน 6) กำหนดกิจกรรมการเรียน 7) การบูรณาการความรู้/ ทักษะ/สาระ ก่อนที่ได้รับการพัฒนาผู้ดูแลเด็กไม่มีความรู้ ความเข้าใจไม่สามารถจัดประสบการณ์และเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการได้ ดังนั้น จึงได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยดำเนินการพัฒนาใช้กลยุทธ์การฝึกอบรมปฏิบัติการ และการนิเทศการสอน ซึ่งเป็นกลยุทธ์ในการพัฒนาผู้ดูแลเด็กให้มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น

2. การพัฒนาผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับเด็กปฐมวัย สังกัดเทศบาลตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้กลยุทธ์การพัฒนา คือ การอบรมปฏิบัติการ และการนิเทศการสอน ได้ดำเนินการฝึกอบรม ในวันที่ 23 กรกฎาคม 2554 โดยมีวิทยากรให้การอบรม 1 คน คือ นางทิพวรรณ คันธา ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหลักเมืองมหาสารคาม โดยยึดกรอบของได้นำกรอบความคิดเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ 7 ขั้นตอน (ทิสนา แคมมณี และคณะ. 2548 : 192 – 194) คือ 1) การกำหนดหัวเรื่อง 2) การกำหนด

จุดประสงค์การ 3) การตรวจสอบจุดประสงค์ 4) การสำรวจพื้นฐานเดิมของผู้เรียน 5) กำหนดแนว
การสอน 6) กำหนดกิจกรรมการเรียน 7) การบูรณาการความรู้/ ทักษะ/สาระ ผู้ร่วมวิจัยทั้ง 24 คนมี
ความกระตือรือร้นต้องการพัฒนาตนเอง มีความสนใจร่วมปฏิบัติกิจกรรมตลอดการฝึกอบรม ทำให้
ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจ ในขั้นตอนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ สามารถ
ดำเนินการจัดประสบการณ์และเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการอย่างมั่นใจ
เป็นผลสำเร็จ และนำผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการไปพัฒนาการเรียนการสอน
ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การนิเทศการสอน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายสามารถนำความรู้ ความเข้าใจที่ได้
จากการอบรมปฏิบัติการไปดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ 7 ขั้นตอนอย่าง
ต่อเนื่อง นอกจากนี้ผู้นิเทศการสอนยังติดตามให้ความร่วมมือช่วยเหลือ สร้างขวัญและกำลังใจให้กับ
ครูผู้ดูแลเด็กที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ในระหว่างการอบรมปฏิบัติการและหลังการอบรมปฏิบัติการที่เป็น
ช่วงการติดตามผล โดยการสังเกตการสอน ด้านการสังเกตการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ
บูรณาการ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้นิเทศได้ให้คำแนะนำและช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย ในขั้นตอนการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ สังเกตการจัดกิจกรรมกับผู้เรียนและดำเนินตามแผนการจัด
ประสบการณ์ โดยใช้แบบประเมินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการเป็นเครื่องมือใน
การเก็บรวบรวมข้อมูล และผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยภาพรวมอยู่ใน
ระดับมาก ด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ ผู้นิเทศได้ทำการประเมินแผนการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการก่อนลงมือทำการสอนจริงตามแผนการจัดประสบการณ์
ผลการประเมินการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยภาพรวมอยู่ใน
ระดับมาก

3. ศึกษาความพึงพอใจของผู้ดูแลเด็กในการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
แบบบูรณาการ : ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัด
มหาสารคาม โดยมีเป้าหมายเพื่อประเมินความคิดเห็นของผู้ดูแลเด็กในการพัฒนาการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการตามแผนที่วางไว้ โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจเป็น
เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ดูแลเด็กในการพัฒนาการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ : ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการวิจัยสภาพปัจจุบันปัญหาการพัฒนาผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ : ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม พบว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ เพื่อเตรียมความพร้อมในระดับปฐมวัยยังไม่ประสบผลสำเร็จตามจุดประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย นักเรียนมีพัฒนาเหมาะสมกับวัยน้อย การจัดประสบการณ์ของผู้ดูแลเด็กยังไม่มีความรู้ความเข้าใจ ไม่สามารถเขียนแผนแบบบูรณาการได้ และไม่มีการวิเคราะห์แนวการจัดประสบการณ์ จึงทำให้ครูไม่ทราบจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกันและไม่ตรงตามหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2546 จึงต้องมีการพัฒนาผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยใช้กลยุทธ์การฝึกอบรมปฏิบัติการและการนิเทศการสอน เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถจัดประสบการณ์และเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการได้สอดคล้องกับความหมายของการพัฒนาบุคลากรของ พิเศษฐ์ สุทธิพิรัตน์ (2540 : 14) หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ที่นำมาพัฒนาบุคลากรในหน่วยงาน ให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ ตลอดจนพัฒนาความรู้ สำนึกคิดที่ดีต่อการปฏิบัติงานเพื่อให้งานที่ปฏิบัติบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

2. จากการพัฒนาผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ : ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ตามกรอบการวิจัยของ (ทิสนา เขมมณี และคณะ, 2548 : 192 - 194) ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน คือ

- 1) การกำหนดหัวเรื่อง 2) การกำหนดจุดประสงค์การ 3) การตรวจสอบจุดประสงค์ 4) การสำรวจพื้นฐานเดิมของผู้เรียน 5) กำหนดแนวการสอน 6) กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ 7) การบูรณาการความรู้/ ทักษะ/สาระ ในการพัฒนาผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ สำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งพัฒนาด้วยกลยุทธ์การอบรมปฏิบัติการ และการนิเทศการสอน โดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญมาบรรยายให้ความรู้แก่กลุ่มผู้ร่วมวิจัย เป็นเวลา 1 วัน พบว่าสามารถพัฒนากลุ่มเป้าหมายให้มีความรู้ ความเข้าใจการจัดประสบการณ์และสามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการได้ ครอบคลุมการจัดประสบการณ์ที่สำคัญสำหรับเด็กปฐมวัย ทั้ง 6 กิจกรรม คือ 1) กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ 2) กิจกรรมสร้างสรรค์ 3) กิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์ 4) กิจกรรมเสรี 5) กิจกรรมกลางแจ้ง 6) เกมการศึกษา ซึ่งเป็นที่ยอมรับว่าการอบรมปฏิบัติการเป็นกิจกรรมในการพัฒนาผู้ดูแลเด็กให้มีความรู้ความเข้าใจมากขึ้นและนับว่า

เป็นกลยุทธ์ที่ยอมรับกันว่าเป็นส่วนสำคัญที่ขาดไม่ได้สำหรับทุกองค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อปรับปรุงคุณภาพของงานในองค์กร สำหรับการอบรมปฏิบัติการด้านความรู้เกี่ยวกับการเขียนแผนและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับเด็ก ในการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กเป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เข้าประชุมเกิดความรู้ความเข้าใจ ความชำนาญ และเจตคติที่ดีต่อการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ให้เกิดความรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ไปตามกรอบการวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ พัชรินทร์ ทวีวงษ์โอฬาร (2549 : 105-106) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนพระกุมารเยซูวิทยาขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น พบว่า การพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา 2 กิจกรรม คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน พบว่าบุคลากรมีความรู้เกี่ยวกับการเขียนแผนการสอนเป็นอย่างดี มีความรู้ความเข้าใจความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการทั้ง 6 ชั้นตอน เป็นอย่างดี ครูผู้สอนได้เรียนรู้เทคนิคใหม่ ๆ ในการใช้เวลาในการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม การปรับปรุงและการพัฒนาการเรียนการสอน การปฏิบัติการเขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ และสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. จากการนิเทศการสอน พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ 7 ชั้นตอน ครูผู้ดูแลเด็กได้นำความรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย ใช้สื่อที่เป็นของจริงและหาได้ง่ายในห้องเรียน สาระหรือเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็กที่นำมาจัดประสบการณ์มีความเหมาะสมกับพัฒนาการและวัยของเด็ก การนิเทศการสอนเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ สอดคล้องกับ ประภาศิต พริ้งศิรินันท์กุล (2548 : 89 – 90) ได้ทำการศึกษา การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โรงเรียนบ้านจอมพระ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์ ผลจากการวิจัยพบว่า หลังจากการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการแล้วครูสามารถวิเคราะห์และจัดเนื้อหาตามหลักสูตรได้ถูกต้องทุกคน สามารถเขียนแผนการสอน และแผนการสอนไปใช้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และได้รับเทคนิควิธีการเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตร การเขียนแผนการสอน เทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายมากขึ้น ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ของโรงเรียนบ้านจอมพระ ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่น นักเรียนได้ฝึก ได้ปฏิบัติจริง ได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง นักเรียนได้ใช้กระบวนการกลุ่มในการเรียนรู้

4. สำหรับการศึกษาคความพึงพอใจของผู้ดูแลเด็กในการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ : ศูนย์พัฒนาเด็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านอาคารสถานที่ในการอบรม ด้านวิทยากร และด้านผู้เข้าอบรม

แสดงให้เห็นว่าผู้ดูแลมีความพึงพอใจในการรับการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อนำความรู้ที่ได้รับ ไปจัดประสบการณ์ให้กับเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป ซึ่งเป็นไปตามหลักการที่ อคุลย์ศักดิ์ สุนทร โรจน์ (2546 : 19) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจคือความรู้สึกชอบหรือพอใจต่อองค์ประกอบและสิ่งจูงใจในด้านต่าง ๆ ของงานและปฏิบัติงานได้รับการตอบสนองความต้องการ ซึ่งจะมีผลทำให้ผู้ปฏิบัติงานนั้น ๆ มีการเสียดลสะอึกสแรงกายแรงใจและสติปัญญาให้แก่งานอย่างเต็มความสามารถ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยการพัฒนาผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ : ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การดำเนินการพัฒนาผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ควรมีการจัดการฝึกอบรมต่อเนื่องทุกปี โดยให้ผู้ดูแลเด็กมีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดประสบการณ์และสามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด

1.2 สถานศึกษาควรมีคณะนิเทศหรือผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ เพื่อให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะแก่ครูผู้สอนในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์และการประเมินผลให้แก่ครูผู้สอน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนของผู้ดูแลเด็กในรูปแบบและวิธีการอื่น ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ ในการจัดประสบการณ์ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2.2 ควรมีการนำกลยุทธ์รูปแบบต่าง ๆ มาใช้ในการพัฒนาบุคลากรในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการที่หลากหลาย เช่น การศึกษาดูงาน การสัมมนา การศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง